



## BURGERS EN STOOMMACHINES

### BEROEPEN

In onderstaand overzicht staan de namen van beroepen.  
De namen komen uit een belastingregister van de voormalige gemeente Halsteren uit de periode 1806 tot 1810. In het register zijn diverse beroepen vermeld.  
Kun jij aangeven wat de inhoud van het beroep was?



Naam beroep	Inhoud van het beroep	Naam beroep	Inhoud van het beroep
Baardscheerder		Lantaarnopsteker	
Chirurgijn		Schoenmaker / schoenlapper	
Grutter		Smid	
“Haarpoeder” -inner		Timmerman	
Herbergier		Mutsenmaakster	
Kleermaker		Visloopster	
Lijkbidder		Wagenmaker	
Marsdrager / Marskramer		Schillenboer	
Molenaar		Daggelder	
Metselaar		Dorpsomroeper	





## ANTWOORDEN

Naam beroep	Inhoud van het beroep
Baardscheerder	<p>Een baardscheerder was een barbier. Een barbier houdt zich bezig met het scheren, knippen en verzorgen van baarden en snorren. De naam is afgeleid van Barba, het Latijnse woord voor baard. Een beroep, dat in het verleden meestal samenging met dat van chirurgijn.</p> <p>Als herkenningsteken van hun beroep, hadden de baardscheerders een ronde paal in de kleuren rood, wit en blauw aan de gevel staan. Van oudsher werd deze paal een vlaggenstok genoemd, later bekend als barbierspaal.</p>
Chirurgijn	Alle verrichtingen aan het lichaam van de mens met een scherp werktuig behoorden tot het vak van de chirurgie.
Grutter	Kruidenier
“Haarpoeder” -inner	Belastinginner. In 1806 is een landelijke belasting op luxe goederen, zoals waaiers, hoeden, parasols, pruiken, handschoenen en haarpoeder ingevoerd. Men vond dat de mensen die zich dit soort luxe goederen konden veroorloven, wel wat meer konden missen en dus meer belasting konden betalen.
Herbergier	Een herbergier was een waard die een herberg bestierde. Een herberg is een plek waar o.a. reizigers tijdelijk konden verblijven en eten (tot op de dag van vandaag). Wij zouden dit een hotel noemen. Het oudste hotel van Nederland staat op de markt in Bergen op Zoom en is hotel de Draak.
Kleermaker	Is iemand die kleding maakt. In opdracht van een persoon nam hij alle maten op en maakte dan de kledingstukken.
Lijkbidder	Als een persoon overleden was, kwam deze man langs bij de mensen die de overledenen had gekend om te vertellen dat de persoon overleden was.
Marsdrager / Marskramer	Een marskramer (van het Middelnederlandse merse (koopwaar) en het Middelnederlandse kraemer (koopman) is een verkoper van kleine artikelen. Hij vervoerde die in een rugkorf of mars en waarmee hij platteland en steden afreist om zijn waar op markten en kermissen en van huis tot huis te verkopen. Tegenwoordig is de term Marskramer voornamelijk bekend van de winkelketen.
Molenaar	Een molenaar (in ons dialect: mulder) is iemand die met een molen werkt. Een molenaar werkt tegenwoordig meestal als vrijwilliger op een poldermolen, korenmolen, houtzaagmolen of oliemolen. Er zijn in Nederland nog enkele beroepsmolenaars.
Metselaar	Een metselaar is iemand die in de bouw werkt en stenen op elkaar metselt om een stevige muur te bouwen. Als metselaar mix je mortel, kijk je welke stenen je nodig hebt, maak je ze op de juiste maat en zet je zo een mooi resultaat neer.
Lantaarnopsteker	Een lantaarnopsteker zorgde voor het handmatig aansteken van de lantaarns. In 1597 werd in Nederland de eerste lantaarnopsteker aangesteld om voor de straatverlichting zorg te dragen. Daarvoor was al bepaald, dat ieder, die zich na negen uur 's avonds op straat begaf, een lantaarn bij zich moest dragen. De lantaarnopsteker had in veel dorpen ook de rol van bewaker, omdat hij 's avonds door de dorpen of steden heen liep. Ook voor het aansteken van vuurbakens op o.a. havenhoofden had men lantaarnopstekers. Soms fungeerden ook vrouwen als lantaarnopsteker.
Schoenmaker / schoenlapper	Een schoenlapper was een reparateur van schoeisel en laarzen. Dit in tegenstelling tot de schoenmaker, die schoeisel maakte. Tegenwoordig is het schoenmaken in hoge mate geautomatiseerd.





## JEUGDCANON BERGEN OP ZOOM



Smid	<p>Een smid is een ambachtsman. Hij maakte van metaal verschillende voorwerpen (wiel, hoefijzer, enz)</p> <p>Op het Beursplein zie je nog steeds een grote steen in de grond. Hier om heen werden de wielen door de smid gemaakt.</p> <p>Nu is het beroep minder bekend omdat al het werk door machines wordt gedaan.</p>
Timmerman	<p>Een timmerman / timmervrouw is iemand die een opleiding heeft gehad op het gebied van houtbewerking.</p> <p>Als beroep heeft hij / zij het uitvoeren van nieuwbouw of onderhoud aan houten vloeren, wanden, daken, kozijnen, deuren en ramen.</p>
Mutsenmaakster	<p>Een mutsenmaakster maakte mutsen. Een muts is een genaaid of gebreid hoofddeksel voor vrouwen, meestal sluitend om het hoofd en soms onder een ander hoofddeksel.</p> <p>Dankzij de toename van de welvaart ontwikkelde de muts zich vanaf 1860 als modevorm. Elk dorp had vroeger wel een mutsenmaakster. Deze dames gingen mee in de eisen die de klanten stelden en gingen de gevraagde muts zelf vervaardigen, schoonmaken en herstellen. Het maken van zo'n muts was echt vakwerk.</p>
Visloopster	<p>Verkoopster van vis. Ze droegen een grote hoed met daarop een vismand met vis. De hoed beschermde ze tegen het vocht dat uit de vis liep. De vrouwen liepen vaak grote afstanden.</p>
Wagenmaker	<p>Een wagenmaker is een persoon die in vroeger houtenkarren, wagens en onderdelen daarvoor maakte en repareerde. Hoewel er wagenmakers waren die comfortabele koetsen maakten voor de rijke mensen, waren de meesten van hen voornamelijk werkzaam voor boerenbedrijven.</p>
Schillenboer	<p>De schillenboer was een vuilnisophaler die met een kar of wagen aan de deuren kwam voor groenteafval, korsten brood en ander afval dat als veevoer gebruikt kon worden. In kleine dorpen hadden ze geen schillenboer want dan gingen de schillen gelijk naar het varken dat ze in een schuur hielden.</p> <p>Nu wordt dit afval bij het gft afval gedaan.</p>
Daggelder	<p>Een daggelder (dagloner) was iemand die zijn fysieke kracht in dienst stelde van een boer bij het werken op diens grond. Andere benamingen zijn: agrarisch medewerker, arbeider, knecht, huurman.</p> <p>Het verschil tussen een knecht en een landarbeider is echter dat de eerste intern bij de boer woont en ongehuwd is. De landarbeider woont met zijn gezin in een huisje nabij de boerderij. De landarbeid was seizoensgebonden en de lonen lagen traditioneel laag. Het landarbeidersgezin had echter de beschikking over een grote moestuin en was tot op bepaalde hoogte zelfvoorzienend.</p>
Dorpsomroeper	<p>De dorpsomroeper ging met een soort klepper, later een bel, het dorp rond, oorspronkelijk lopend, later per fiets om belangrijke nieuwtjes of oproepen te verbreiden onder de dorpsgenoten. Een voorbeeld van een klepper is nog te zien in de Gevangenpoort in Bergen op Zoom.</p> <p>Om de aandacht op zich te vestigen luidden de omroepers met een grote bel. Ze werden betaald voor elke boodschap die ze overbrachten. Het was een bijbaan. Hoewel ze een vrij simpele baan hadden, waren het meestal mensen van goedgedrag die deze functie kregen toegewezen. Het moest iemand zijn die ook kon lezen en schrijven en niet makkelijk kon worden omgekocht.</p>

### Bronnen:

<https://www.yory.nl/oude-beroepen-van-onze-voorouders/>

<https://www.bdmuseum.nl/digitale-reis-door-de-geschiedenis-van-belastingen-in-nederland/>

